

Norske trolldomsprosesser

Prosessnummer: 372

Tiltaltes navn: Karen Pedersdatter Ur

Årstall: 1694

Sted: Stavanger i Rogaland

Stavanger bytingsprotokoll

C. N° 12.

1694.

(100)

1694.

Karen Pedersdatter Ulv.

[Skrevet av underbyfogden på grunn av en anmeldelse om
hennar Appelomme Neilsdatter. Hun var bestrøft for å kunne
si hilkommende ting, arde i jern bortkomme saks osv. - Man spnødde
ikke under rettens å få en tilståelse for henne, men hun blev
dømt til, at endwige Byens" og hennar ord skulde ikke vare troende eller
skede for nogen.]

[Avskrevet 12-11-42.]

C. N° 12.

1694.

fol. 2^a

Karen Peders-
datter Ulv.

Ånno 1694 dendi 23 febrüarij er Petten, Holden paa Stavanger Raadstue af Kongl: Maj Byeføiget Sr Søren Barthum. Her 2 overende af Længrettet, Hans Pöjtkke, Peder Madzen, Jan Hieronimussen, Lars Pedersen, Tron Haldvorsen, Boddel Smid, Erich Truel-
sen og Peder Gundersen, afærvørende Højæde og Wiebaarne Her amtmænd Christian Friderich Powisch.

fol. 2^b

Under Byeføigden Just. Løche, Hafde med Petten's middel Længlig Ladet ind Kalde dendi 3rlig og Gudsfrøchtige Qvindel Apper-
louse Nielsdatter. Sal: Ole Gudfjæffsens, at werre tilstaaende, hindis angisjuelse, tum har giørt for Sogne Presten og Prøysten, her paa Steden, Højæde. Mag: Jens Godzens, Næst-
leeden dendi 6 febrüarij, tidj afærværelse, Pre-
stens medhielpere, welfornemome Borgere Sr Lauridz Sørensen Heilman og Jach L-
jæchsen Rager, da og tilstede, Ober Capellanen

fol. 2^b

Hes Hartwig Godzen, Byfogeden og tilkommet
 efter begiering of uer en Grindis Porsloms, Kaps-
 lig Karen Pedersdatter Uhr, Angaaende Noget
 Ujømmelige ord, Hün jchal har ladet falde
 om bemelte Appelone Nielsdatter, Hendis datter
 jom hün v-angifuen, iche kunde Lade Papere,
 derpaa Møder bemelte Karen Uhr, jom har
 verit under forwaring til Løuf: examination
 var indstefnet bemelte Præstens Medhielpere
 Hem Armegaard Sab: Nils Snidchers og Cathri-
 ne Andreasdatter til deris Sandheds widne,
 Hwad ord de hafuer hørt, af bemelte Karen
 Pedersdatter Uhr.

Karen Peders-
datter Uhr.

Appelone Nielsdatter Møde og medstod hendis
 angifuelse for Præsten, og Refererit Sig til be-
 melte Karen Uhrs egen bekindelse og widere
 widnesbyrdenis tilstand, og Gaf Sagen ind
 Rættens Hand.

Aff bemelte Tverde Præstens medhielpere mødte
 alleens Fach Fachjens, og indgaf deris Schriftlig
 widne og bekindelse, hün hün har tiljua-
 rit Sognepræstens Spøismaal, Nembl:

1. Om Hün (Nembl: Karen Uhr) iche war Løuf
 af folck Ite paa Steden, for at wisse Sjens
 de ting jom her war bodtstaalne? Hün til
 hün Swarede, Ja. - 2. blif hende tilspurd
 om Hün iche war begirit af folck her paa Steden,
 at Sig, tilkomende ting, Hüleket hün
 og bejæde, 3. om Hün iche war tilspurd
 af Noget her paa Steden at Sig hün det
 gick folck paa fremmede Steder, det samme

hinn og bekræftede, og der hos Sagde, at huns
iche Kunde gjøre Saadant med widere des
indhold (jorn for Pettens blef oplæst) Huns paa
de deris ed wil aflegge, daterit i dag.

Om Samme indførte poster jom huns tilforn
Saawidt har bejæet, blef huns nu beamineret
for Pettens og det benechter.

De Andre tvende indførte vidners Nembl;
Ormegaard Hansdatter og Cathrine Andreas
datter mødte for Pettens.

Saa jom Lauridz Sörensen der nu er Norwens
de og Frach Gadsen Bager, deris tilstand,
ved bed afleggelse, i denne Sag, Nødvendig
udfordres, beror Sagen til førstkommande
Torsdag, da dend Nst. Guds hielp, igjen skal
foretages, til hiilken tid bemelte gode mænd
forelægges at møde i Retten, og Amidletid,
dend Arresterede Karen Uhr at vere udj for-
waring.

Karen Peders-
datter Uhr.

fol. 3^b

Angaaende dend Sag imellem Under Byefogdens
justi kerche och det Orindfolch Karen
Pedersdatter Uhr, Saa mødte nu i Rette er-
melte Just. Kerche og fremlagde for ommelte
Kunde Prestens medhielpere Lauridz Sörensen
och Frach bagers schriftlig vidne paa Karen
Pedersdatters Mund, jom berörte kunde Med-
hielpere jelf oplæste och der paa deres Ed, af-
lagde efter Løngens, jom for demnem blef oplæst.
Indmelte Karen Pedersdatter Uhr mødte tilfjæde
och endelig medgich och bejaede, i huns vil huns

fol. 3^b

Jidste Raadstue dag det fragich, alt huns Lauritz
Sørensen och Jacob Bachsen fra sig wonder
deres Stender har gifuet beschreuet. Kongl: Maj
Byfoguet hafde ladet Tuende Quinde Nafwlig
Ermegaard Hansdatter och Cathrine Andreas=
datter opkaldt, at widnes huns ord de har hørt
af indførte Karen Pedersdatter Uhr.

Samme Tuende Quinder mødte for Retten
och efter ad Beden for demmef blef oplagt
wannt de ved bed effterfølgende:

Karen Peders-
datters Uhr.

Ermegaard Hansdatter først wdfagde at berötte
Quindfolck Karen Pedersdatter Uhr, Kom ind
til Ermegaard, och huns spürde, hvorledes
de befier hos Appelone, der til Ermegaard
juarede: at huns iche wilste andet end wel.
Der effter spürde Karen Uhr om Zidzele til Appe-
lone iche naar jehulle gifte sig, huns hörte at
Strest jehulle sig til hunde? Ermegaard juarede:
at huns indet hafde hørt dertil, Karen Peders=
datter der til jagde: at huns wille noch ware
Zidzel ad, fordi det er iche got at sage en
encke Mand, och heldt naar iche grender oft
Nabor och helst hans goede wener, wil det,
och om huns (: Zidzel :) Kommer der, da er det
lige, pa fuldt som dend ene Mig falder ud af
Stuuet. Dertil Ermegaard juarede: Hwi
jehal det bestaa? Huns jagde: at der iche
blef en god dag imellom dem et:

fol. 4^a

Cathrine Andreasdatter indstillede sig och
aflagde sin bed at wille widne sin Sandhed:
Bekindte at huns war samme til inde hos
Ermegaard Hansdatter, och da jagde Karen Pez

fol. 4°

dersdatter Ulv som och war tilfjedde, at dersom Appelornes datter Sidzele tog Abret Albrechts paa schulle hinc iche jeres Rjche, jaasom det er iche got at tage Erschmand, thj de weed iche huad der inden dore, och dersom de gjordes imod de store deres willie, schulle det ware ligesom der war en weg wde i Huet.

Indmelte Quindes Person Karen Ulv blif atter i forwaring henfat, med formaning at sige sin Sandhed. Imidlertid beror det hermed til i dag otte dage dend 8 Martij fifttomende for Pettes her Vanden widere for Pettes hinc's Loug ligt er.

Karen Peders =
datter Ulv.

Arno 1624 dend 8 Martij er Pettes holden paa Stavanger Raadstue af Kongl: Maj Rjffouget Sr Soeren Barthum, Nærverende af Rottrettet. Hans Røpke, Peter Madzen, Jan Hieronimusen, Thron Haldvorsen, Bodeb Ofsen, Erick Thruelsen, Thorild Thronsen och Peter Gundersen.

fol. 5°

Behagende dend Sag imellom Under Byesoungdens Just Rerche, och dend kreffede Quinde Karen Pedersdatter Ulv.

Møde nu ommelte Just Rerche, jaasom det er ommelte Quindes Person, och jaasom hinc's Nafngaf nogle Personer som schal hafue begieret af hinc at wise igies noget som schal verre bostsalet, huilke Personer iche war tilfjedde. Da wdj henpunde at

fol. 5^a

de Rand hafue Louglic warjels, at Sware til
hinder bechyliding, optages denne for Retning til
i dag otte dage dend 15 Martij fiftkommende
til samme tid er vnderfoungden forelagt at
in Citere de bechylote for Rand har antegnet
at møde til Rindz med hinder jiden Randes
hvom hris Det er.

Karen Peders-
datters Uhr.

fol. 5^b

Anno 1694 dend 15 Martij er Retteu Holden
paa Skafuanger Raadstue af Kongz Maj Bye-
fouget 3te Sofren Barthum

fol. 6^a

Angaende dend bechylote Qvinde Karen Pe-
dersdatter Uhr, See mødetes Rindz igien i Retteu
och be Rindte at Appelone Nielsdatter Koch har
giort hinder bud, at hris wible wijsse hinder
igien en Kniplingsdug for war bortstaalt,
der til Swarede er smelte Karen Pedersdatter Uhr,
at Rindz iche Rindz Giørs efter eller wijsse
igien. Ormelte Appelone Nielsdatter Koch
effter Louglic indskjning til Giormelse inod
for omrörte Qvinde Karen Pedersdatter
Uhr, lod wed vagtmestren Jørgen Vincents
gers indlegge sit skriffellig indleg hriswed
hris saadan bechyliding gandske benechter,
och iche at hafue djede nogen, dafis jiden
hinder S: Mand döde och hinder yngste Söu
bort Reyffe. Widere her om blifuer indfört
i actens, Dativit i dag.

Sagers Oppetter til i dag otte dage dend nest
kommendes 22de Martij til samme tid Jhal

fol. 6^a

alle vidnes byrdene ved bed at jige deres Sandhed alt tuis de om ermelte Karen Ulvs be-
drifter indstefnes, at her om videres Rand-
Handles tuis Plat och Længligt &c.

fol. 6^b

Anno 1694 dund 22. Martij i Retten Holden paa
Stavanger Raadstue af Kongz Maj Byfoget
S. Søren Barthimo

fol. 7^b

Angaaende dund Sag imellem Under Byfoged
den Just. Lerche och dund bekyldte Cründes
Perjoen Karen Pedersdatter Ulv.

Karen Peders-
datter Ulv.

Mötte om ermelte Just. Lerche och lod bringe
Cründesperjoenen frem for Retten.

Stuorefter Her Byfoget tilspürde hinde
af Fundamenten til det hand har ladet hinde
hefte; Hvad tuis havde med Abret Abretens
giffemaal at bestille, eller derom tale de ord,
som forhen i acten findes indført: Nemlig at
der som Abret Bog Appelone Kochs datter til
dekte var det lige saa fuldt som dund ene-
weg selulle faldt, ud af Stuejet: Her til tuis
Suarede at disse ord faldt hinde saa i Mündens
som et ord tiggje, och tuis kiendte hverken
Abret Abretens eller Appelones datter et:

fol. 8^a

Vd; Herseende til Guds ere fornemlig och af
nest forberökte Aarsage, at tuis wille Propher
tere noget vd; Guds forsin, om Mennischers
Riche eller v-liche, saa er tuis om til videre
forwardet i Raadstuefogelst til idag otte
dage dund 29 Martij förtkommande, idj for
haabning at nærmere oplüfning dund til

fol. 8^a

Jehes Jehab. -----

Anno 1694 dende 29 Martij er Retten holden paa
Stafuanger Raadstue -----

fol. 9^a

Sagen med det bepløjede Orindfolck, Karen Peders
datter Uhr, beror endnu til næst melte 12 April,
imidlertid vil formode nogen opliøpning i Sagen

fol. 9^b

Karen Peders =
datter Uhr.

Anno 1694 dende 12 April er Retten holden paa
Stafuanger Raadstue af Kongl: Maj: Bijføi-
get 3te Søren Bartholin, Nærverende af Længe
rettet Peder Madzen, Søren Sørensen, Jacob
Sanderfen, Thron Haldvorsen, Povel Olsen,
Jens Olsen, Thorvald Thronsen och Peder Gunders-
sen.

Angaaende dende Sag med det Orindfolck
Karen Pedersdatter Uhr.

Saa mødte nu igjens i Retten omelte Orindfolck
och vordpløjede sig inkt v- løsligt eller
v- Christeligt at hafue gjort eller wiide, er
hindes och iche blefens ofuorbeviist.

Huorfore nu for Retten affiges:

Effter; Mand paa dende Lange tid, Henfiddende
Orinde Karen Uhr ej dende forlengte egen be-
kiendelse eller beviislighed har kundet er-
lange, om hindes udj Mistanche och udj Byer-
rychts kommen, Mislige gierninger at afue
sig udj, udj Guds fortørnelys Gierninger, an-
dre til beførelse, och udj Misbrifflom Guds

fol. 9^afol. 10^aKaren PedersdatterUhr.

Naadige forfæm. Ald, aa ald muelig forargelse
 at forekomme, och dends onde Sandz drifvænde
 Middels Rand affchaffes, forefindes for Ret och
 affiges at bemelte Karen Uhr at entwige
 Byens, och sig her fra at forfæje inden fire och
 tuge timer. Hvis Middels af Hindes och hindes
Mænds jom onløbende folck er forfalden til
Hans Kongl: Maj Naar paa hinde hindes Kofte
 holdt udj fengjelt blifver afdraget, viligemed
 ald bewislig Gield och Hindes ord ey at werre
 ackett eller til vrende Staaet at komme
 nogen til ringeste Prejudice.